Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP

Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP

W myśl przepisów (**art. 207 k.p. § 1**) odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy **ponosi pracodawca**.

Na zakres odpowiedzialności pracodawcy nie wpływają:

- **obowiązki pracowników w dziedzinie BHP,**
- **powierzenie wykonywania zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy specjalistom spoza zakładu pracy**

Pracodawca, zgodnie z **art. 207 § 2 k.p.**, jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników, poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki
i techniki.

Pracodawca w szczególności obowiązany jest

- organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy
- zapewniać przestrzeganie w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wydawać polecenia usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolować wykonanie tych poleceń
- reagować na potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz dostosowywać środki podejmowane w celu doskonalenia istniejącego poziomu ochrony zdrowia i życia pracowników, biorąc pod uwagę zmieniające się warunki wykonywania pracy

art. 207 § 2

Pracodawca w szczególności obowiązany jest

- zapewniać wykonanie nakazów, wystąpień, decyzji i zarządzeń wydawanych przez organy nadzoru nad warunkami pracy
- zapewniać wykonanie zaleceń społecznego inspektora pracy
- uwzględniać ochronę zdrowia młodocianych, pracownic w ciąży lub karmiących dziecko piersią oraz pracowników niepełnosprawnych w zakresie podejmowanych działań profilaktycznych
- zapewnić rozwój spójnej polityki, zapobiegającej wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, uwzględniającej zagadnienia techniczne, organizację pracy, warunki pracy, stosunki społeczne oraz wpływ czynników środowiska

art. 207 § 2

Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP

Koszty działań podejmowanych przez pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w **żaden sposób nie mogą obciążać pracowników.**

Pracodawca zobowiązany jest znać w zakresie niezbędnym do wykonania ciążących na nim obowiązków, przepisy o ochronie pracy, w tym przyczyny i zasady BHP **(art. 207 § 2^1 oraz § 3)**.

Obowiązek przekazania pracownikom informacji w zakresie BHP

Pracodawca zgodnie z **art. 207[1] k.p.** jest obowiązany przekazywać pracownikom informacje o:

1. zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących w zakładzie pracy, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników,
2. działaniach ochronnych i zapobiegawczych podjętych w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń, o których mowa **w pkt. 1,**
3. pracownikach wyznaczonych do:
   - udzielania pierwszej pomocy
   - wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników

Obowiązki pracodawców w stosunku do pracowników wykonujących pracę jednocześnie w tym samym miejscu

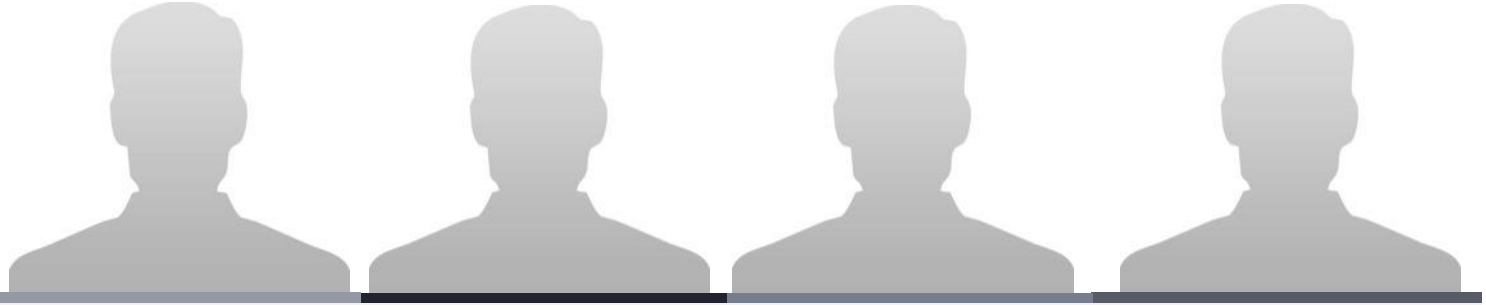

Jeżeli w tym samym miejscu (np. na placu budowy) wykonują pracę pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, pracodawcy ci mają obowiązek (art. 208k.p.):

- współpracować ze sobą,
- wyznaczyć koordynatora, sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w tym samym miejscu,
- ustalić zasady współdziałania, uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników,
- informować siebie na wzajem oraz pracowników lub ich przedstawicieli o działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym, występującym podczas wykonywanych przez nich prac

Zapewnienie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach

Obowiązkiem pracodawcy jest (art. 209^1 k.p.):

1. zapewnić środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników;
2. zapewnić łączność ze służbami zewnętrznymi wyspecjalizowanymi w szczególności w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, ratownictwa medycznego oraz ochrony przeciwpożarowej,
3. wyznaczyć pracowników do:
    - udzielania pierwszej pomocy
    - wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników

Liczba pracowników, ich szkolenie oraz wyposażenie powinny uwzględniać **rodzaj i poziom występujących zagrożeń.**

W przypadku zatrudniania przez pracodawcę wyłącznie pracowników młodocianych lub niepełnosprawnych – działania, o których mowa powyżej, może wykonywać sam pracodawca.

Możliwość wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia pracowników

W przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia pracodawca jest obowiązany (art. 209^2 k.p.):

- niezwłocznie poinformować pracowników o tych zagrożeniach oraz podjąć działania w celu zapewnienia im odpowiedniej ochrony;
- niezwłocznie dostarczyć pracownikom instrukcje umożliwiające, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia, przerwanie pracy i oddalenie się z miejsca zagrożenia w miejsce bezpieczne;
- wstrzymać pracę i wydać pracownikom polecenie oddalenia się w miejsce bezpieczne;
- do czasu usunięcia zagrożenia nie wydawać polecenia wznowienia pracy.

(Art. 209^3 k.p.) Pracodawca jest obowiązany umożliwić pracownikom, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla ich zdrowia lub życia albo dla zdrowia lub życia innych osób, podjęcie działań w celu uniknięcia niebezpieczeństwa – nawet bez porozumienia z przełożonym – na miarę ich wiedzy i dostępnych środków technicznych.

Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy

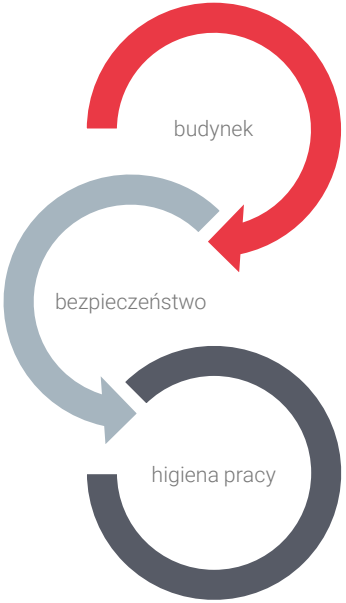

Zgodnie z **art. 213 k.p.** Pracodawca jest obowiązany zapewniać, aby budowa lub przebudowa obiektu budowlanego (lub jego części), w którym przewiduje się pomieszczenia pracy, była wykonywana na podstawie projektów uwzględniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 2. Obiekt budowlany (lub jego część), w którym znajdują się pomieszczenia pracy, powinien spełniać wymagania dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 3. Przebudowa obiektu budowlanego (lub jego części), w którym znajdują się pomieszczenia pracy, powinna uwzględniać poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP

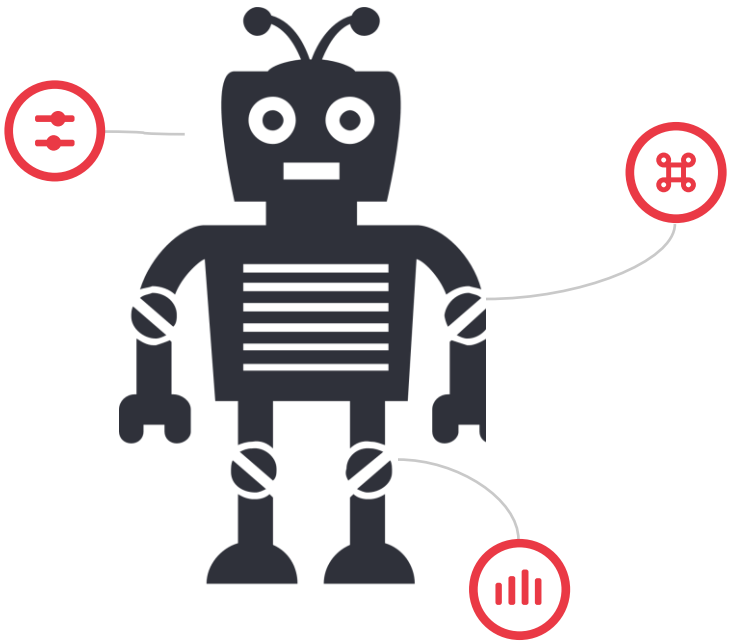

Maszyny i inne urządzenia techniczne

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane maszyny i inne urządzenia techniczne (narzędzia pracy)

(art. 215 k.p.):

1. zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki pracy, w szczególności zabezpieczały pracownika przed urazami, działaniem niebezpiecznych substancji chemicznych, porażeniem prądem elektrycznym, nadmiernym hałasem, działaniem drgań mechanicznych i promieniowania oraz szkodliwym i niebezpiecznym działaniem innych czynników środowiska pracy;
2. uwzględniały zasady ergonomii.

Maszyny i inne urządzenia techniczne

Maszyny i inne urządzenia techniczne, które nie spełniają wymagań określonych w art. 215. Pracodawca wyposaża w odpowiednie zabezpieczenia.

W przypadku gdy konstrukcja zabezpieczenia jest uzależniona od warunków lokalnych, wyposażenie maszyny lub innego urządzenia technicznego w odpowiednie zabezpieczenia należy do obowiązków pracodawcy.

(art. 217 k.p.) Niedopuszczalne jest wyposażanie stanowisk pracy w maszyny i inne urządzenia techniczne (narzędzia pracy), które nie spełniają wymagań dotyczących oceny zgodności określonych w odrębnych przepisach.

Art. 237[4] k.p. stanowi, że:

§ 1. Pracodawca jest obowiązany zaznajamiać pracowników z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącymi wykonywanych przez nich prac.

§ 2. Pracodawca jest obowiązany wydawać szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy.

Instrukcje BHP muszą być zawsze dostępne dla pracownika.

Instrukcje BHP, udostępnione przez pracodawcę powinny zawierać informacje dotyczące m.in.:

- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,
- zagrożeń występujących na stanowisku pracy,
- zasad i sposobów bezpiecznego wykonywania pracy, postępowania w sytuacjach awaryjnych.

Poza wymienionymi informacjami instrukcje BHP powinny zawierać również informacje o udzielaniu pierwszej pomocy.

INSTRUKCJA OBSŁUGI DŹWIGNIKA

I. Oznakowanie i funkcje skrzynki sterowniczej:

1. Główny przełącznik [GŁÓWNY PRZEŁĄCZNIK] – włącza zasilanie do układu sterowania. Istnieje możliwość zabezpieczenia głównego przełącznika (założenie kłódki), aby nieupoważniona i niekompetentna osoba nie uruchomiła dźwignika.
2. Przełącznik czerwony [STOP] – wciśnięcie przycisku zatrzymuje dźwignik w położeniu, w którym został przycisk użyty. Aby ponownie uruchomić dźwignik należy odblokować przycisk [STOP] poprzez przekręcenie kluczyka zabezpieczającego i wyciśnięcie przycisku.
3. Przycisk biały [DO GÓRY] – wciśnięcie przycisku i trzymanie go powoduje podnoszenie się dźwignika do górnego położenia. Puszczenie przycisku [DO GÓRY] powoduje w tym samym momencie zatrzymanie się dźwignika.
4. Przycisk czarny [W DÓŁ] – powoduje opadanie dźwignika w dół.

II. Procedura eksploatacji dźwignika

1. **PODNOSZENIE** - po naciśnięciu przycisku [DO GÓRY], platforma dźwignika zostaje wynoszona w górę i w przypadku, gdy obsługujący nie zwolni przycisku, osiągnie pozycję maksymalną.
2. **OPUSZCZANIE** - po uruchomieniu przycisku [W DÓŁ], platforma dźwignika opuszcza się ze stałą prędkością (z obciążeniem i bez obciążenia) i w przypadku, gdy obsługujący nie zwolni przycisku, osiągnie pozycję minimalną.
3. **ZATRZYMANIE** - po zwolnieniu przycisku [W DÓŁ] lub [DO GÓRY] platforma dźwignika zostanie zatrzymana na dowolnej wysokości pośredniej pomiędzy pozycją minimalną i maksymalną.
4. **AWARYJNE ZATRZYMANIE DŹWIGNIKA PODCZAS OPUSZCZANIA** - gdy wystąpi konieczność jest zastopowanie platformy dźwignika podczas opuszczania (bez obsługi skrzynki sterowniczej) należy wcisnąć listwę bezpieczeństwa znajdującą się pod platformą dźwignika. Dźwignik zostanie natychmiast zatrzymany.
5. **OBSŁUGA BRAMEK (DRZWI) Z BLOKADĄ ELEKTRYCZNĄ**

Dźwignik jest zabezpieczony przed przypadkowym dostępem osób niepowołanych za pomocą barierek ochronnych (drzwi). Od stron załadunku platformy na każdym poziomie zostały zainstalowane bramki uchylne (drzwi) z blokadą elektryczną (elektrozygiel – rys.1). Blokada elektryczna powoduje brak możliwości otwarcia bramki (drzwi) w przypadku, gdy platforma nie znajduje się na poziomie odpowiadającym danej bramce (drzwi). Z drugiej strony otwarcie bramki powoduje odcięcie sterowania platformy do czasu prawidłowego zamknięcia bramki (drzwi).

III. Stanowisko pracy operatora.

Dźwignik nożycowy posiada dwa poziomy załadunkowe. Obydwa poziomy wyposażone są w osobne kasety sterownicze, co umożliwia przywiązanie platformy dźwignika z każdego punktu za/rozładunkowego. Układ sterowania jest tak połączony elektrycznie, że w danej chwili może działać tylko jeden zestaw, z wyjątkiem zatrzymania awaryjnego.

W przypadku, gdy operator nie może bezpośrednio widzieć podnoszonego ładunku należy zachować szczególną ostrożność w momencie załadunku oraz transportowania towaru. Operator za każdym razem po otwarciu drzwi blokujących musi bezwzględnie sprawdzić czy platforma znajduje się na odpowiednim poziomie. Osoba dokonująca załadunku powinna zwrócić uwagę czy towar, który będzie transportowany jest właściwie unieruchomiony i nie doprowadzi do zablokowania platformy dźwignika w momencie jego pracy, bowiem takie unieruchomienie mogłoby doprowadzić do mechanicznego uszkodzenia dźwignika nożycowego.

IV. Uwagi

Podczas obsługi dźwignika zabrania się:

1. podnoszenia ładunków o masie wyższej niż dopuszczalna,
2. podnoszenia niestabilnych ładunków,
3. podnoszenia nierównomiernie rozłożonych ładunków,

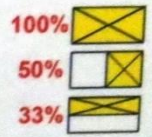

Rys. 2. Dopuszczalne wartości obciążenia platformy dźwignika w zależności od miejsca załadowywania towaru

4. przebywania człowieka na platformie dźwignika w momencie jego pracy,

5. używać dźwignika niezgodnie z jego przeznaczeniem,
6. wszelkich działań pod platformą dźwignika w czasie podnoszenia i opuszczania,
7. uruchamiać dźwignik, gdy jest uszkodzony, przerabiany lub nie w pełni sprawny.

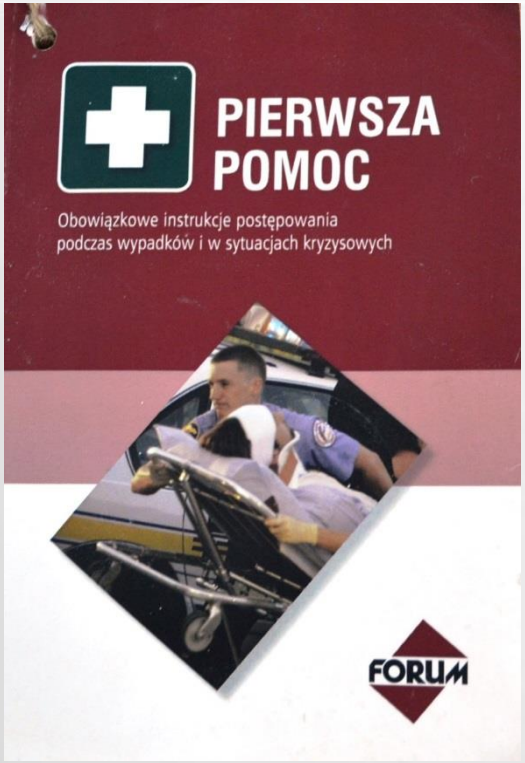

Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogramy dla zagrożeń środowiska

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Art. 221.

§ 1. Niedopuszczalne jest stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin nieoznakowanych w sposób widoczny, umożliwiający ich identyfikację.

§ 2. Niedopuszczalne jest stosowanie substancji niebezpiecznej, mieszaniny niebezpiecznej, substancji stwarzającej zagrożenie lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie bez posiadania aktualnego **spisu tych substancji i mieszanin** oraz **kart charakterystyk**i, a także opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem.

§ 3. Stosowanie substancji niebezpiecznej, mieszaniny niebezpiecznej, substancji stwarzającej zagrożenie lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie jest dopuszczalne pod warunkiem zastosowania środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia.

Rakotwórcze/mutagenne

Art. 222.

§ 1. W razie zatrudniania pracownika w warunkach narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, pracodawca zastępuje te substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne mniej szkodliwymi dla zdrowia lub stosuje inne dostępne środki ograniczające stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

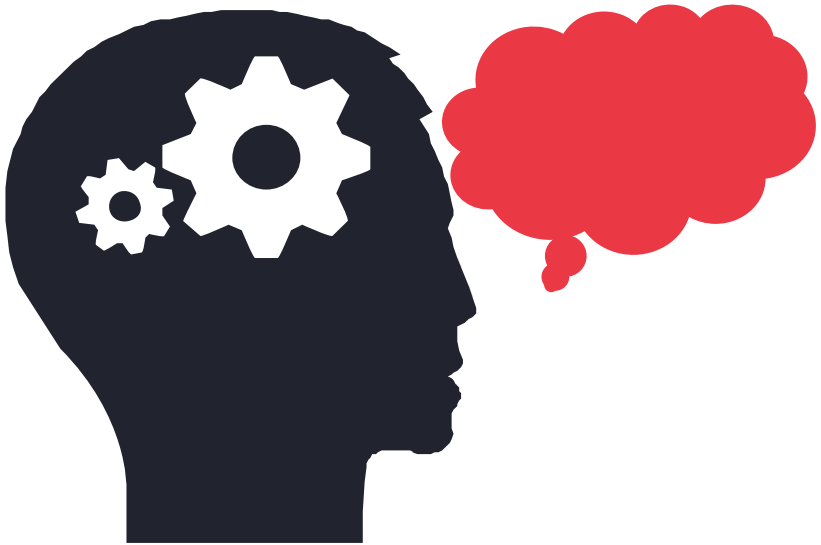

Pracodawca rejestruje:

- wszystkie rodzaje prac w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- prowadzi rejestr pracowników zatrudnionych przy tych pracach.

Czynniki biologiczne

Art. 222[1]

§ 1. W razie zatrudniania pracownika w warunkach narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych pracodawca stosuje wszelkie dostępne środki eliminujące narażenie, a jeżeli jest to niemożliwe – ograniczające stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

Art. 222[1]

§ 2. Pracodawca prowadzi rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz rejestr pracowników zatrudnionych przy takich pracach.

Promieniowanie jonizujące

Art. 223

§ 1. Pracodawca jest obowiązany chronić pracowników przed promieniowaniem jonizującym, pochodzącym ze źródeł sztucznych i naturalnych, występujących w środowisku pracy.

Art. 223

§ 2. Dawka promieniowania jonizującego pochodzącego ze źródeł naturalnych, otrzymywana przez pracownika przy pracy w warunkach narażenia na to promieniowanie, nie może przekraczać dawek granicznych, określonych w odrębnych przepisach dla sztucznych źródeł promieniowania jonizującego.

Prace, przy których istnieje możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego

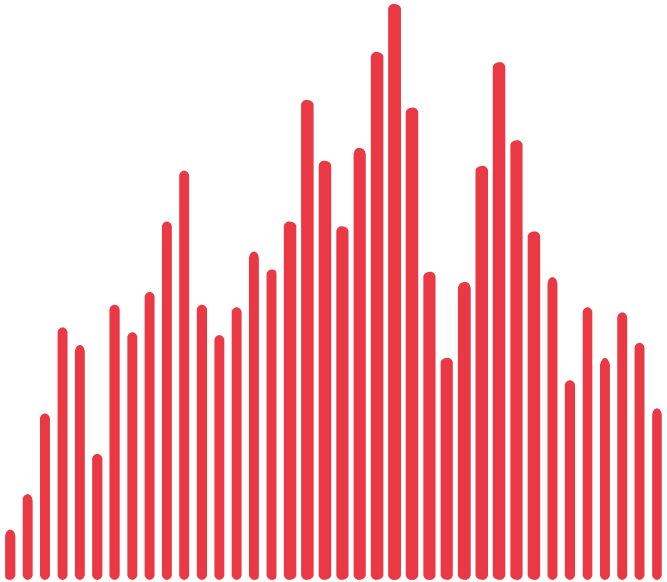

Art. 224.

§ 1. Pracodawca prowadzący działalność, która stwarza możliwość wystąpienia nagłego niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia pracowników, jest obowiązany podejmować działania zapobiegające takiemu niebezpieczeństwu.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, pracodawca jest obowiązany zapewnić:

- odpowiednie do rodzaju niebezpieczeństwa urządzenia i sprzęt ratowniczy oraz ich obsługę przez osoby należycie przeszkolone;
- udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie naruszają wymagań, określonych w odrębnych przepisach, dotyczących katastrof i innych nadzwyczajnych zagrożeń.

.

Prace, przy których istnieje możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego

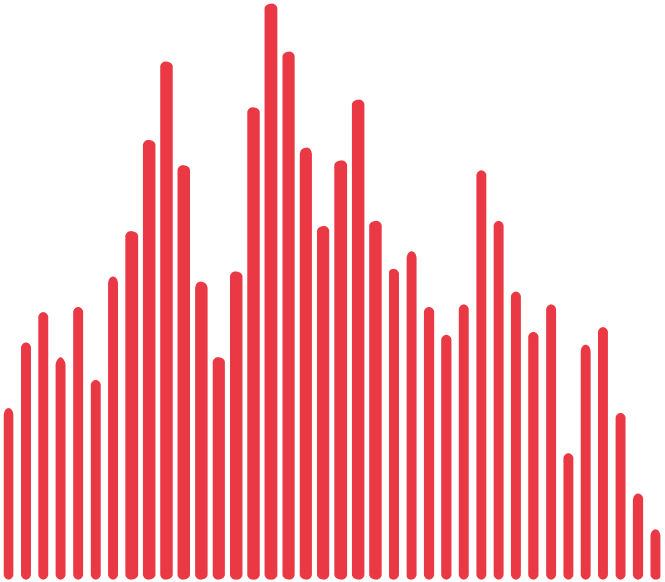

Art. 225.

§ 1. Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby prace, przy których istnieje możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego, były wykonywane przez co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji.

§ 2. Wykaz prac, o których mowa w § 1, ustala pracodawca po konsultacji z pracownikami lub ich przedstawicielami, uwzględniając przepisy wydane na podstawie art. 237^{15}.

Profilaktyczna ochrona zdrowia – ocena ryzyka zawodowego

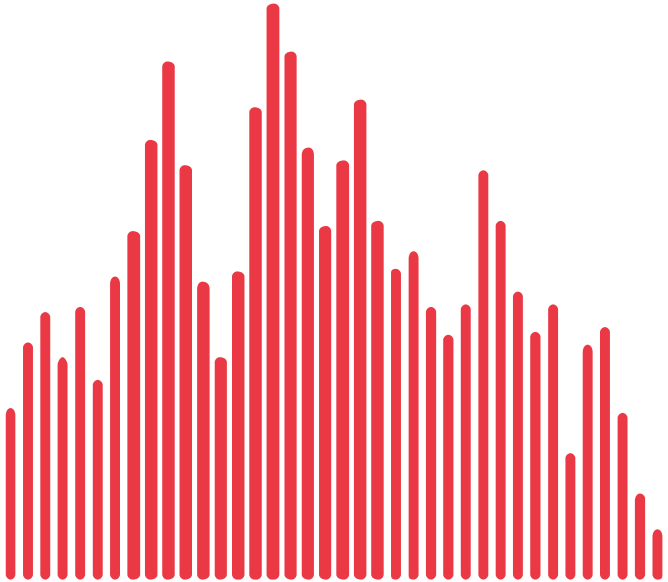

Art. 226. Pracodawca:

1. Ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko.

2. Informuje pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Zapobieganie chorobom zawodowym

Art. 227. § 1. Pracodawca jest obowiązany stosować środki zapobiegające chorobom zawodowym i innym chorobom związanym z wykonywaną pracą,w szczególności:

utrzymywać w stanie stałej sprawności urządzenia ograniczające lub eliminujące szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiska pracy oraz urządzenia służące do pomiarów tych czynników;

przeprowadzać, na swój koszt, badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia, rejestrować i przechowywać wyniki tych badań i pomiarów oraz udostępniać je pracownikom

Badania lekarskie

Art. 229 § 4 k.p. Pracodawca nie może dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie.

Oprócz wstępnych badań lekarskich, do badań profilaktycznych, obowiązkowych dla pracownika zalicza się okresowe oraz kontrolne badania lekarskie.

Posiłki profilaktyczne

Art. 232. Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom zatrudnionym w warunkach szczególnie uciążliwych, nieodpłatnie, odpowiednie posiłki i napoje, jeżeli jest to niezbędne ze względów profilaktycznych. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje tych posiłków i napojów oraz wymagania, jakie powinny spełniać, a także przypadki i warunki ich wydawania.

Zasady zapewniania posiłków i napojów określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60, poz. 279)

Urządzenia higieniczno-sanitarne

Art. 233. Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom odpowiednie urządzenia higieniczno-sanitarne oraz dostarczyć niezbędne środki higieny osobistej.

Urządzenia higieniczno-sanitarne

Służba bezpieczeństwa i higieny pracy

Art. 237[11] k.p.

§ 1. Pracodawca zatrudniający więcej niż 100 pracowników tworzy służbę bezpieczeństwa i higieny pracy, zwaną dalej „służbą BHP", pełniącą funkcje doradcze i kontrolne w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, zaś pracodawca zatrudniający do 100 pracowników powierza wykonywanie zadań służby BHP pracownikowi zatrudnionemu przy innej pracy.

Pracodawca posiadający ukończone szkolenie niezbędne do wykonywania zadań służby BHP może sam wykonywać zadania tej służby, jeżeli:

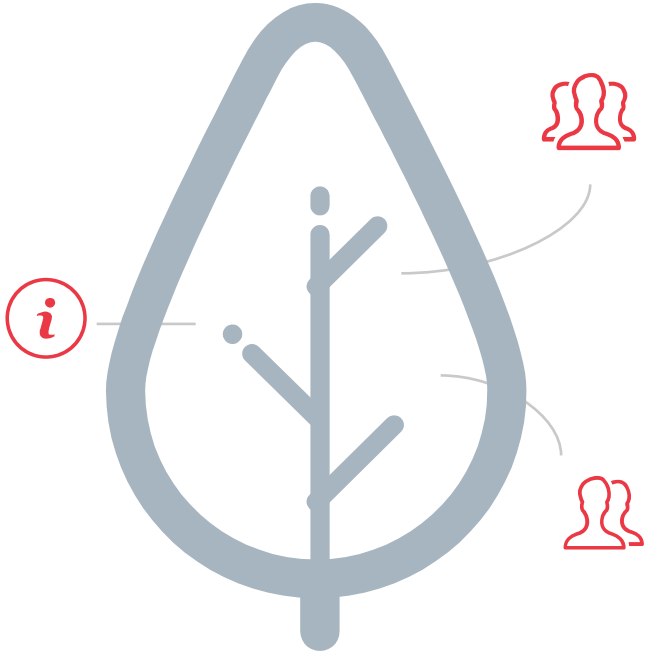

zatrudnia do 20 pracowników i jest zakwalifikowany do grupy działalności, dla której ustalono nie wyższą niż trzecia kategorię ryzyka w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

zatrudnia do 10 pracowników

Dziękuję za uwagę